

Checklist Onderzoek

Bij het doen van onderzoek, bijvoorbeeld om je ontwerp te motiveren en deze in een gebruikersstudie te evalueren, komt het een en ander bij kijken. Daarom is deze uitgebreide checklist gemaakt, zodat je op een simpele manier kunt nagaan of de te ondernemen en genomen stappen in orde zijn. Het ene item zal misschien wat meer relevant zijn en moeite kosten om te bereiken dan de ander (daarom ook wat Bonus checks), maar belangrijk is dat je in ieder geval op basis van deze checklist consequent, consistent en volledig je studie kan beschrijven en uitvoeren.

Inleiding en motivatie onderzoek

- Definiëren hoofdonderzoeksvraag: Wat is het doel van het onderzoek?
- Wat zijn de deelvragen?
- Wat wil je onderzoeken met/aan je prototype/ontwerp?
- Waarom wil je dit onderzoeken?
- Met wie wil je dit onderzoeken? (Doelgroep onderzoek)

Literatuuronderzoek

- Voldoende nagegaan of anderen dit al eerder hebben onderzocht/gemaakt (inclusief eventuele concurrenten).
- Wat ontbreekt aan deze studies/producten/ontwerpen?
- Waarom is jullie onderzoek beter/anders?
- Welke secundaire onderzoeksgegevens (achtergrondinformatie) van anderen zijn nuttig voor jullie onderzoek?
- Zijn deze bronnen wetenschappelijk, recent en betrouwbaar?
- Is al het onderzoek objectief en afdoende gerefereerd?
Dus: geen aannames en beweringen zonder bronnen.
- Alle bronnen zijn op de juiste plek genoemd, met naam, jaartal, bron in tekst en referentielijst in één stijl (bv. APA, Harvard style). Tip: Het is handig om hiervoor referentie manager software, bv. Endnote of Refworks te gebruiken.

Onderzoeksplan: Praktische stappen nodig voorafgaand aan uitvoering onderzoek

- Een zeer bondig onderzoeksplan/protocol is opgesteld, waarin praktisch nagedacht is over:
  - Wanneer en waar het onderzoek plaatsvindt.
  - Hoe lang het onderzoek duurt.
  - Wat de procedure is (bv. 15 minuten Introductie | 15 +15 minuten Interactie met X, Y | Discussie).
  - Wie zijn de beoogde participanten? Wat zijn de participanten criteria? Wat is de sample strategie?
  - Methode van hoe participanten & andere partijen geïnformeerd en betrokken worden (bv. per brief).
- Regelen benodigde materialen, (opname) apparatuur, bedankjes en andere zaken (bv. Internet, parkeerplek, kamer reserveringen, catering, post-its).

- Studie en testmateriaal is voorbereid (screenshots, je ontwerp, prototypes). Doe een testronde, pilot studie.
- Bepaald of er ethische en legale issues zijn en of toestemming van ethische commissie nodig is. (bv. Kunnen deelnemers stoppen wanneer ze willen met studie?, intellectueel eigendom)
- Gedacht aan toestemming voor foto's, audio- en video-opnames.

Methode: Nauwkeurige beschrijving van hoe de onderzoeksvraag is beantwoord

- Welke kwalitatieve en/of kwantitatieve methode is er gebruikt om data te verzamelen?
Bv. Interviews, vragenlijsten, focus groep, observaties, hardopdenk (Think-a-Loud) methode
- Waarom is deze onderzoeksmethode gebruikt?
Bonus: Wat zijn de voor/nadelen van deze methode van onderzoek?
- Beschreven hoe en of er een vergoeding tegenover deelname stond.
- Precies genoteerd hoeveel participanten deelnamen aan de studie.
- Wat zijn de karakteristieken van de studie participanten?
Bv. Geslacht, leeftijd, ervaring met technologie, fysieke en cognitieve beperkingen
- Hoe zijn de onderzoeksparticipanten geselecteerd?
Bonus: Beschrijf de sampling methode/criteria.
- Hoeveel participanten zijn afgevallen of hebben niet alle vragen beantwoord.
Bonus: Wat was het responsepercentage? (Personen gevraagd voor deelname / daadwerkelijke deelname)
- Wat is exact gevraagd aan studieparticipanten? Wat waren de precieze vragen?
(Vragenlijsten kunnen als appendix worden toegevoegd)
- Waar is de studie uitgevoerd? Wat was de context?
Bv. In een labomgeving, eigen omgeving (thuis of op centrale locatie, et cetera)?
- Wat was de procedure?
Bv. Hoe zijn de vragen gesteld? Moesten participanten een taak uitvoeren, wat voor taak?
- De studie is geregistreerd en gearchiveerd (Denk aan opslag en toestemming!).
Bv. Via audio/video- opnames, logging, bewaren ingevulde vragenlijsten
- Rekening gehouden met hoe de data verwerkt en gebruikt zal worden (data-analyse)
Bonus: Bij questionnaire, is consequent de juiste schaaltechniek gebruikt (bv. Likert-schaal)
- Worden best practices richtlijnen opgevolgd aangaande het verzamelen, bewaren en management van data?
- Rekening gehouden met consistentie onderzoek
Bv. Heb ik aan alle deelnemers hetzelfde gevraagd?
- Was er sprake van een mogelijke bias (partijdigheid) in het onderzoek?
Wat heb ik gedaan om dit te minimaliseren? Bv. Geen leidende vragen
- In het geval van meerdere studies, met verschillende methodes zijn deze individueel afzonderlijk, per studie beschreven.
- In het geval van meerdere studies: Beschreven of er bij elk andere studie steeds andere, unieke deelnemers worden geworven.

Rapportage & Analyse

- Gegevens van onderzoeksparticipanten zijn geanonimiseerd.
- De antwoorden van participanten zijn individueel uitgewerkt (lange rapportage in appendix)
- Gedetailleerd beschreven wat mensen gedaan en gezegd hebben.
Bv. Wat mensen gezegd hebben is in quotaties opgeschreven.
Precies genoteerd hoeveel mensen meningen deelden.
- Wat zijn de meest opmerkelijke resultaten?
- Wat voor nieuwe dingen zijn er geleerd uit de studie? (Belangrijkste lessen)
- Wat zijn de belangrijkste conclusies (op basis van resultaten studie)?
- In hoeverre zijn de onderzoeksvraag en deelvragen beantwoord?
Bonus: Zijn de resultaten statistisch relevant?
- Komen resultaten ook in ander onderzoek naar voren? (Literatuurcheck)
Bonus: Waarom ondersteunen andere studies resultaten wel/niet?
- Is er genoeg solide data verzameld van genoeg participanten, zodat er geen voorbarige en onbetrouwbare conclusies getrokken worden?
- Wat zijn de beperkingen van de studie? Punten die beter hadden gekund benoemd.
Denk aan: Is de verzamelde data degelijk, betrouwbaar en te generaliseren?
- Future work: Welke verdere vragen/deelproblemen zijn uit het onderzoek voortgekomen die nog verdere aandacht verdienen?
- Wat zijn de aanbevelingen/ontwerprichtlijnen voortkomende uit de studie? Voor eigen onderzoek, ontwerp en anderen? Bv. Vervolgonderzoek zal gebeuren met een andere methode, waarin dieper wordt gekeken naar x aspecten van dit ontwerp
- Bij het gebruik van plaatjes, tabellen en grafieken: Zijn deze duidelijk voor de lezer?
Denk aan: titel, beschrijving x en y -as, legenda.
- Zijn de onderzoeksgegevens zo volledig, maar ook zo bondig mogelijk opgeschreven?
(Denk aan toevoegen vragenlijsten, et cetera als appendix)
- Grammatica en spelling: Is alles foutloos en netjes opgeschreven met de juiste kopjes?
- Referenties, citaties en bronnen zijn gecontroleerd.
- Er is geen sprake van plagiaat.

Opmerkingen en/of Vragen?

Contact dr Marije Kanis: m.kanis@hva.nl